

SVEICAM

PASNIEDZĒJAI UN ZINĀTNIECEI ERNAI OZOLAI 90

Šogad savu 90. dzimšanas dienu svinēs docente Erna Ozola – cilvēks, kura dzīve pusgadsimta garumā ir saistīta ar lopkopību, tai skaitā putnkopību. Erna Ozola (dz. Vasilis) dzimusi 1926. gada 4. augustā Rīgas apriņķa Zaubes pagasta „Sīlīšos”. Tā kā tēvs un māte (Eduards un Berta Vasilis) nodarbojas ar lauksaimniecību, jau no mazotnes šī nozare nav sveša arī Ernai. Mācījusies Kēču–Annas pamatskolā un Mālpils mājturības tehnikumā, par dzīves aicinājumu izvēlas papildināt zināšanas lopkopībā, un 1955. gadā pabeidz Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Zootehnikas fakultāti. 1964. gadā iegūst Lauksaimniecības zinātņu kandidātes diplomu. Paralēli studijām un zinātņu kandidāta disertācijas izstrādei E. Ozola strādā LPSR ZA Zootehnikas un zoohigiēnas institūtā par tehnisko darbinieci (1948–1956), vēlāk – Latvijas Lopkopības un veterinārijas zinātniski pētnieciskajā institūtā par zinātnisko līdzstrādnieci (1956–1968). Šis institūts vairāk pazīstams ar nosaukumu Latvijas Lauksaimniecības universitātes aģentūra, Biotehnoloģijas un veterinārmedicīnas zinātniskais institūts „Sīgra”, kas šobrīd vairs nepastāv. 1968. gadā Erna Ozola uzsāk darbu LLA Zootehnikas fakultātē Īpatnējās lopkopības katedrā, kur docentes amatā nostrādā līdz pat pensijas vecuma sasniegšanai 1982. gadā. Papildu darba gaitām E. Ozola papildinājusi savas zināšanas gan Maskavas Timirjazeva Lauksaimniecības akadēmijā (1972), gan Tartu Lauksaimniecības akadēmijā (1974), gan Vissavienības Putnkopības Zinātniski pētnieciskajā institūtā (1978).

Ernas Ozolas zinātniskā darbība saistīta ar putnkopības nozari. Pētījusi krustošanas ietekmi uz zosu bioloģiskajām un saimnieciski noderīgām īpašībām, Latvijā audzējamo vistu šķirņu produktivitāti un jaunputnu ēdināšanas režīmu, kā arī importēto gaļas vistu aklimatizāciju. Par aktīvu zinātnisko darbību 1956. gadā saņemts LPSR Augstākās Padomes Goda raksts. Erna Ozola kopā ar kolēģiem (E. Klieste un A. Batņa) 1971. gadā izdod grāmatu „Palīgs vistkopim” un 1978. gadā grāmatu „Rūpnieciskās putnkopības tehnoloģija” (līdzautori M. Līkopa, G. Grasis un M. Skuja). Vēl šodien studenti studijās kā papildliteratūru izmanto E. Ozolas grāmatu „Putnkopība” (izd. 1983.) un 1990. gadā izdoto mācību grāmatu „Putnkopība” (līdzautori M. Līkopa un J. Nudiens).

Par aktīvu dzīvesveidu liecina arī darbošanās LLA Zooniēnieru fakultātes Studentu Zinātniskās biedrības vadītājas amatā (1973.–1978.), no 1966. gada ir Vispasaules Putnkopības zinātniskās asociācijas locekle, kā arī Vissavienības Vavilova Ģenētiķu un selekcionāru biedrības, LPSR Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības un Zinību biedrības biedre.

Erna Ozola arī pēc pensijas vecuma sasniegšanas turpina darbu Īpatnējās lopkopības katedrā gan par laboranti, gan par docenti, darba attiecības ar LLA pārtraucot 1989. gadā. Darba spars un zināšanu nodošana tomēr neapsīkst un tiek sniegtas konsultācijas gan putnkopības nozares speciālistiem praktiskos jautājumos, gan studentiem studiju noslēgumu darbu izstrādē (tai skaitā arī man).

Erna Ozola vienmēr ir bijusi aktīva gan sabiedriskajā, gan politiskajā dzīvē, un arī šodien, vadot savu dzīvi skaistākajā Latvijas pilsētā Siguldā, ar interesi seko līdzi gan kultūras, gan sabiedrības un politiskajiem notikumiem Latvijā un pasaulē. Es esmu patiesi pateicīga Ernai Ozolai, kura mani, tikko beigušu vidusskolu un galīgi bez jebkāda mērķa dzīvē, prata noskaņot lopkopības nozares virzienā un iedvesmot studijām LLA Zooniēnieru fakultātē (šobrīd LLU Lauksaimniecības fakultāte), ar kuru vēl joprojām esmu cieši saistīta. Kopā ar Lauksaimniecības fakultātes Agrobiotehnoloģijas institūta Dzīvnieku zinātņu nodaļas kolēģiem vēlam Ernai Ozolai možu garu, stipru veselību un dzīvesprieku!

Lauksaimniecības fakultātes vārdā lekt. Elita Aplociņa

DR. AGR. JĀNIM IGNAŠAM 80

Sveicam bijušo LLU Augu un kukaiņu vīruslimību problēmu laboratorijas vecāko zinātnisko līdzstrādnieku Jāni Ignašu 80 gadu jubilejā.

Jānis Ignašs Pēc Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas absolvēšanas 1963. gadā sāka strādāt Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Augu aizsardzības katedrā par vecāko laborantu, un turpināja studijas aspirantūrā. Pēc aspirantūras beigšanas 1970. gadā Jānis Ignašs sāk strādāt Augu un kukaiņu vīruslimību problēmu laboratorijā par vecāko zinātnisko līdzstrādnieku.

Jānis Ignašs pēta dārzenus, dekoratīvo augu, cukurbiešu, sarkanā āboliņa, lucernas un labību vīruslimības. Veicis fitopatogēno vīrusu dabisko izolātu diferencēšanu.

Jānis Ignašs ir viens no pirmajiem, kas Latvijā uzsāka sarkano Kalifornijas slietu audzēšanu un pētījumus par to lietderīgumu lauksaimniecībā.

Vēlam Jānim Ignašam veselību!

Lauksaimniecības fakultātes vārdā prof. Ināra Turka

PROFESORAM ULDIM OSĪTIM 80

Dzīvnieku ēdināšanas speciālists profesors Uldis Osītis dzimis 1936. gada 6. martā Madonā. Tēvs Arnolds Osītis strādājis Ļaudonas 6-gadīgā skolā par direktoru. Māte Milda Osīte (dz. Lāce) bija šīs skolas skolotāja. Daudz dzīves atziņu profesors guvis gan bērnībā, gan arī vēlāk no mātes brāļa Augusta Lācis, kas strādāja Lopkopības un veterinārijas zinātniski pētnieciskajā institūtā „Sigra” par vecāko zinātnisko līdzstrādnieku, bija plaši pazīstams lopkopības zinātnisko pētījumu popularizētājs un raidījuma „Kurš no 26” veidotājs televīzijā.

Profesors mācījies Lādes 7-gadīgajā skolā līdz 1950. gadam, Limbažu vidusskolu pabeidzis 1954. gadā. Beidzis Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Zootehnikas fakultāti 1959. gadā, bet studijas turpinājis aspirantūrā Vissavienības Putnkopības institūtā (Zagorskā) un 1964. gadā veiksmīgi izstāvējis disertāciju „Spalvu miltu izmantošana cāļu barības devās”. Ieguvis Lauksaimniecības zinātņu kandidāta grādu 1966. gadā, vēlāk, 1992. gadā, doktora grādu lauksaimniecībā.

No 1959. gada līdz 1962. gadam strādājis par zootehniķi kolhozā „Ķekava”. Pēc disertācijas aizstāvēšanas profesors uzsāka darba gaitas LLA (tagad LLU), bija Zinātņu daļas vadītājs, Dzīvnieku ēdināšanas katedras asistents, vecākais pasniedzējs, docents un vēlāk jau asociētais profesors. Bijis dekāns (1973.–1980.; 1985.–1993.) Zootehnikas, vēlāk Zootehnikas fakultātē, un no 1998. gada vadījis Lopkopības institūtu. Profesora darba mūžs bija garš un ļoti darbīgs.

Garajā darba mūžā tika veikti daudz zinātnisku pētījumu par atgremotāju dzīvnieku ēdināšanu, izstrādāta barības līdzekļu enerģētiskās un proteīna barības vērtības sistēma Latvijas un Baltijas reģiona valstu apstākļiem, kuru LR Zemkopības ministrijas Nacionālā padome ieteikusi ieviest ražošanā. Profesors izveidoja arī datorprogrammu barības devu sastādīšanai.

Uldim Osītim bija plaša sadarbība ar ārzemju kolēģiem. Tika nolasīti vairāki zinātniskie referāti konferencēs un semināros Ilmajoki Lauksaimniecības koledžā Somijā, Zviedrijas Lauksaimniecības, ASV Viskonsinas, Lielbritānijas Ziemeļvelsas un Kembridžas universitātēs.

Profesora plašās zināšanas un paša pētījumu rezultāti apkopoti publikācijās un grāmatās. Nozīmīgākās ir „Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas praktikums” (1987), „Barības līdzekļu novērtēšana atgremotāju ēdināšanā” (1998), „Dzīvnieku ēdināšana” (2005), „Zirgu ēdināšana” (2007) un citas.

Bez mācību un zinātniskās darbības Uldis Osītis bija aktīvs sabiedriskās dzīves organizators un arī baudītājs. Ilgus gadus (1972.–2006.) profesors dziedāja korī „Absolventi”, jaunībā spēlēja trompeti paša organizētajā diksilenda tipa orķestrī „RIO”, kas baudīja lielu popularitāti un atsaucību tā laika deju vakaros, organizēja zootehnikas fakultātes beidzēju salidojumus un citus pasākumus, bija labs orators un izpalīdzīgs kolēģis.

Šobrīd brīvajā laikā profesors daudz laika pavada dārzā, kopjot rozes un citas puķes, audzējot dārzenus, rudenos sējot.

Pēc darba attiecību pārtraukšanas ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti profesors vēl joprojām konsultē un sadarbojas ar SIA „Osteovita”, kur veic zinātniskos izmēģinājumus par olu čaumalu izēdināšanu dzīvniekiem, kā arī SIA „BaltuVet” Uldis Osītis tulko barības piedevu aprakstus latviešu valodā un sniedz izēdināšanas ieteikumus mājdzīvniekiem.

Stipru veselību, možu garu, spēju arvien palīdzēt Latvijas zemniekiem risināt dzīvnieku ēdināšanas jautājumus, darboties dārzā, sējot un rūpējoties par saviem mīļdzīvniekiem novēl bijušie kolēģi Lauksaimniecības fakultātē.

Lauksaimniecības fakultātes vārdā doc. Lilija Degola